

Byrådets sak

Vår ref. (saksnr.):
20/7603 - 8

Byrådets sak nr.:
04/21

Vedtaksdato:
16.02.2021

Høringsuttalelse - Endringer i reglene om hjelpemiddel fra folketryggen til personer med kjønnsinkongruens

Saksfremstilling:

Arbeids- og sosialdepartementet (ASD) har sendt på høring forslag til endringer reglene om hjelpemidler fra folketrygden til personer med kjønnsinkongruens.

Arbeids- og sosialdepartementet foreslår å fjerne kravet om at personer med kjønnsinkongruens skal ha fått tilsagn fra sykehus om kjønnskifteoperasjon og har startet med hormonbehandling for å få parykk og brystprotese. I stedet skal det være tilstrekkelig med en legeerklæring som dokumenterer at en har diagnosen kjønnsinkongruens.

De nasjonale faglige retningslinjene for helsehjelp til personer med kjønnsinkongruens er endret med virkning fra 23. juni 2020. I tråd med de nye retningslinjene foreslår Arbeids- og sosialdepartementet endringer i forskrift 18. april 1997 nr. 336 (ortopediforskriften) om stønad til dekning av utgifter til ortopediske hjelpemidler, brystprotese, ansiktsdefektprotese, øyeprotese og parykk. Endret praksis vil da være i tråd med de nye retningslinjene.

Høringsfrister er 15.februar 2021. Oslo kommune er i e-post av 28. januar gitt utsatt frist til 22. februar 2021.

1. Informasjon til helse- og sosialutvalget

Helse- og sosialutvalget er i notat 23/21 av 11. januar 2021 orientert om at byråden for arbeid, integrering og sosiale tjenester vil avgi et svar til ASD sitt høringsforslag.

2. Konsultasjon med brukerrådene i Oslo kommune.

Rådet for kjønns- og seksualtetsmangfold har i uttalelse av 29. januar 2021 gitt innspill til kommunens høringsuttalelse. Helsestasjonen for kjønns- og seksualitetsmangfold har 22. januar 2021 gitt sin kommentar til endringsforslaget.

Uttalelsene er vedlagt saken.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser

Det å avgi en høringsuttalelse har i seg selv ikke økonomiske eller administrative konsekvenser.

4. Vedtakskompetanse:

Byrådet er gitt myndighet til å avgi høringsuttalelser på kommunens vegne ved bystyrets vedtak av 30. mai 2001 sak 218 – Delegasjon av myndighet til å avgi høringsuttalelser på kommunens vegne. Myndigheten er videredelegert til de respektive fagbyråder i saker som ikke er av prinsipiell betydning ved byrådets vedtak av 03. juli 2001 sak 1360.

Vedtak:

Byråden for arbeid, integrering og sosiale tjenester avgir på delegert myndighet følgende høringsuttalelse til Arbeids- og sosialdepartementet sitt forslag:

Oslo kommune er positive til forslaget om endringer i reglene om hjelpemiddel fra folketrygda til personer med kjønnsinkongruens. Kommunen er positiv til at det nå vil være tilstrekkelig med en legeerklæring som dokumenterer at en har diagnosen kjønnsinkongruens, og at kravet fjernes om at personer med kjønnsinkongruens skal ha fått tilsagn fra sykehus om kjønnskifteoperasjon og har startet med hormonbehandling for å få parykk og brystprotese.

Oslo kommune vedtok i 2020 handlingsplanen Stolt og fri om kjønns- og seksualitetsmangfold. Målet er å øke anerkjennelsen av kjønns- og seksualitetsmangfold. Oslo kommune innarbeider som et tiltak i planen et inkluderende språk i kommunikasjonen i og fra kommunen. Det skal være mulig for innbyggerne selv å definere sin kjønnsidentitet i møte med det offentlige.

Oslo kommune har på dette grunnlag følgende kommentarer til endringsforslaget.

Kommunen anbefaler at departementet lager en forenklet veileder om inkongruens og regler rettigheter etter folketrygden, til bruk av fastleger og annet helsepersonell. Dette vil kunne øke kompetansen som fastlegene trenger for å stille rett diagnose og gi den hjelpen pasienten trenger med tanke på hjelpemidler. Kommunen ber departementet vurdere om også annet helsepersonell – som f.eks. psykologer - bør kunne stille diagnose og utstede en erklæring om kjønnsinkongruens.

Departementet bes også om å vurdere å lage en mer helhetlig forskrift om hjelpemidler og annen nødvendig helsehjelp til personer med kjønnsinkongruens for behov utover kirurgi og hormonell behandling. Hjelpemidlene omtalt i endringsforslaget gjelder ortopediske hjelpemidler, brystprotese, ansiktsdefektprotese, øyeprotese og parykk. Dette kan virke som en begrensning ift. behovet for hjelpemidler og tiltak.

Departementet bes til slutt om å vurdere språk- og begrepsbruken i forskriften. Forskriften bør i tillegg til personer med kjønnsinkongruens, omfatte personer som identifiserer seg som ikke-binære. Ikke-binære er personer verken opplever seg som kvinne eller mann. Denne gruppen har også behov for samme typer hjelpemidler som personer med kjønnsinkongruens.

Rina Mariann Hansen

byråd

Vedlegg:

1. Høringsinnspill - forslag til endringer i reglene om hjelpemiddel fra folketrygda til personer med kjønnsinkongruens - rådet for kjønns- og seksualitetsmangfold
2. Høring i sak om endringer folketrygden gjeldende for at personer med kjønnsinkongruens

Fra: Tone Thorsen
Sendt: fredag 22. januar 2021 16:40
Til: Toralv Moe
Kopi: Ellen Iren Oldereid
Emne: SV: Høring i sak om endringer folketrygden gjeldende for at personer med kjønnsinkongruens

Kategorier: Arkiv

Helsestasjon for kjønn og seksualitet har gjennomgått tilsendte høringsdokument og melder via Oslo kommune følgende syn:

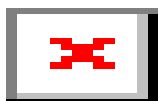
«HKS støtter forslaget og påpeker at det er viktig at henvisningen nå kan komme direkte fra fastleger og at den ikke-binære gruppen også blir inkludert».

God helg!

Med vennlig hilsen

Tone Thorsen
assisterende bydelsdirektør
Bydel Grünerløkka
Oslo Kommune

Telefon dir.: 90180809

Fra: Toralv Moe <toralv.moe@byr.oslo.kommune.no>
Dato: 15. januar 2021 kl. 10:31:06 CET
Til: Ellen Iren Oldereid <ellen.oldereid@bga.oslo.kommune.no>
Kopi: Nadja Hindhammer <nadja.hindhammer@byr.oslo.kommune.no>, Heidi Engelund <heidi.engelund@byr.oslo.kommune.no>, Knut Egil Asprusten <knut.egil.asprusten@byr.oslo.kommune.no>
Emne: Høring i sak om endringer folketrygden gjeldende for at personer med kjønnsinkongruens

Byråden for arbeid, integrering og sosiale tjenester har varslet HSUV om at kommunen vil avgi høringssvar i sak om endringer i forskrift om stønad til dekning av utgifter til ortopediske hjelpemidler, brystprotese, ansiktsdefektprotese, øyeprotese og parykk.

Forslaget innebærer å fjerne at kravet om at personer med kjønnsinkongruens skal ha fått tilsagn fra sykehus om kjønnskifteoperasjon og har starta med hormonbehandling for å få parykk og brystprotese. I stedet skal det være tilstrekkelig at en kan dokumentere med legeerklæring at en har diagnosen kjønnsinkongruens. Endret praksis vil være i tråd med de nye nasjonale retningslinjene for behandling av personer med kjønnsinkongruens.

I høringsbrevet fra departementet er både Oslo kommune og Helsestasjon for kjønn og seksualitet (HKS) oppført som høringsinstanser – se vedlegg.

Kan bydelen sjekke om HKS har forberedt et høringssvar? Jeg der da evt. om at dette sendes byrådsavdelingen (med kopi til meg) som et innspill og innarbeides i et felles høringssvar fra Oslo kommune, avgitt av byråden for arbeid, integrering og sosiale tjenester.

Toralv Moe
Spesialrådgiver
Inkludering og mangfold
Byrådsavdeling for arbeid, integrering og sosiale tjenester

Mobil 922 61 962

Toralv Moe

Fra: Marte Stine Skinnerlien
Sendt: fredag 29. januar 2021 14:47
Til: Toralv Moe
Kopi: Knut Egil Asprusten
Emne: Høringsinnspill - forslag til endringar i reglene om hjelpemiddel frå folketrygda til personar med kjønnsinkongruens - rådet for kjønns- og seksualitetsmangfold

Byrådsavdeling for arbeid, integrering og sosiale tjenester, Oslo kommune

Arbeids- og sosialdepartementet

Deres ref.:

Vår ref. (saksnr.):
21/441 - 1

Saksbeh.:
Marte Stine Skinnerlien, 474 88 726

Dato:
29.01.2021

Høringsinnspill - forslag til endringar i reglene om hjelpemiddel frå folketrygda til personar med kjønnsinkongruens - rådet for kjønns- og seksualitetsmangfold

Rådet for kjønns- og seksualitetsmangfold er et rådgivende organ for byrådet og bystyret i Oslo kommune i saker som angår kjønns- og seksualitetsmangfold. Rådet har rett til å uttale seg i alle saker som angår kjønns- og seksualitetsmangfold. Uttalelsene skal følge saksdokumentene til det organet som avgjør saken endelig. Rådet ønsker å legge frem sitt syn på overnevnte høring, og hvordan det ser ut for personer som bryter med normer for kjønn og seksualitet og de organisasjonene som representerer denne sammensatte gruppen.

Rådet avgir følgende uttalelse:

Rådet for kjønns- og seksualitetsmangfold er positive til forslaget i sin helhet.

Rådet har likevel noen innvendinger til forslaget:

Bekymring rundt fastleger

Det er fint at fastlegen kan sette diagnose og bestille hjelpemidler. Rådet er imidlertid bekymret for at fastlegene ofte kan tenke at de ikke har den kompetansen som trengs for å sette diagnosen og gi den hjelpen pasienten trenger med tanke på hjelpemidler. Rådet mener derfor at det er behov for en god veileder som fastlegene enkelt kan rette seg etter.

Annet helsepersonell bør kunne sette diagnose

Rådet mener det hadde vært hensiktsmessig om også annet helsepersonell, som for eksempel psykologer, kunne ha satt diagnose og søkt om hjelpemidler. Dersom fastlegen ikke har kompetanse nok, kan dette være et avbøtende tiltak for personer med kjønnsinkongruens.

En forenklet veileder til reglene

Det er også behov for en forenklet veileder som organisasjoner og enkeltpersoner lett kan benytte seg av. Siden det er mangel på kompetanse hos helsepersonell generelt er det mye opp til enhver i å ivareta sine egne rettigheter når det kommer til kjønnsinkongruens.

Flere hjelpemidler bør komme med

Rådet savner flere hjelpemidler i forslaget. Rådet mener at forskriften også burde dekke protester, vester, tucking undertøy, hårfjerning, binder, stemmetrening og alt annen som ikke er hormoner og kirurgi. Rådet mener at departementet burde se på muligheten for utarbeide en forskrift som også dekker det overnevnte.

Utarbeide en mer dekkende forskrift

Rådet mener det bør utarbeides en mer helhetlig forskrift om hjelpemidler og annen nødvendig helsehjelp til personer med kjønnsinkongruens, som bør være dekkende for behovene utover hormoner og kirurgi. Hårfjerning er ikke et hjelpemiddel, men nødvendig helsehjelp for personer med kjønnsinkongruens. Rådet mener at fastlegene burde ha mulighet til å henvise til hårfjerning og at en mer dekkende forskrift burde nevne dette spesifikt.

Ikke-binære bør nevnes

Rådet mener det er viktig at ikke-binære nevnes spesifikt i reglene. Ikke-binære har også behov for hjelpemidler. Manglende kunnskap om kjønnsinkongruens og ikke-binære blant helsepersonell kan resultere i at mange ikke-binære ikke får de hjelpemidlene de har rett på. Det er derfor viktig at dette presiseres i reglene.

Rådet har ikke hatt mulighet til å behandle høringsinnspillet i et ordinært rådsmøte, det tas derfor forbehold om at rådet vedtar høringsinnspillet i sitt ordinære rådsmøte 22. februar 2021.

Begrepsbruk

I tråd med byrådets vedtatte handlingsplan «Stolt og fri – handlingsplan for kjønns- og seksualitetsmangfold 2020-2023» ønsker rådet at følgende ordlyd benyttes for å omtale målgruppen: personer som bryter med normer for kjønn og seksualitet; eller kjønns- og seksualitetsmangfold. Bruken av forkortelser som lhbtqi+ personer (lesbiske, homofile, bifile, transpersoner, interkjønnpersoner, queerpersoner og andre skeive) ønskes brukt der det er snakk om helt spesifikke subgrupper under paraplybetegnelsen ovenfor.

Rådet ser fram til å følge saken videre.

Med vennlig hilsen
Marte Stine Skinnerlien
spesialrådgiver
+47 474 88 726

Byrådsavdeling for arbeid, integrering og sosiale tjenester
oslo.kommune.no
Sentralbord: 21 80 21 80

